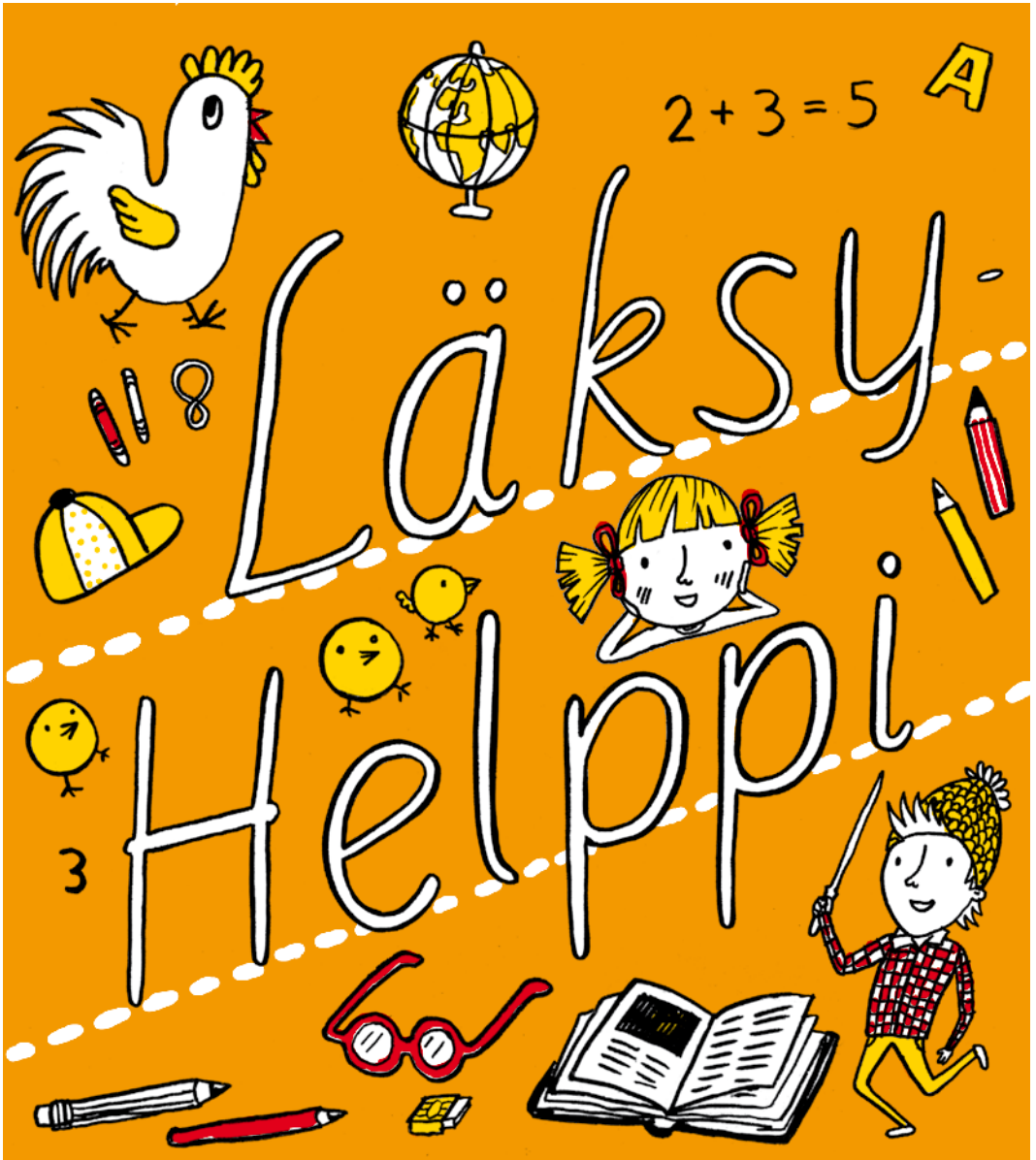

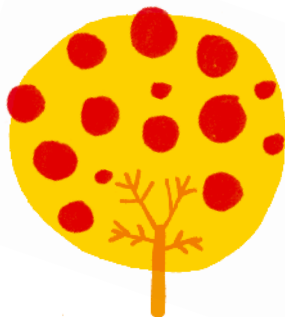
OHJAAJAN OPAS

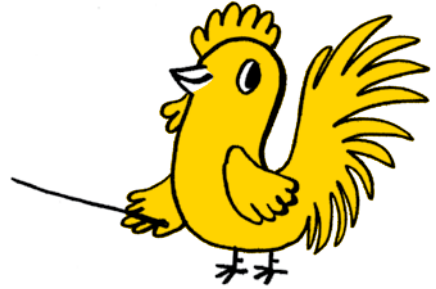
Sisältö

Tervetuloa LäksyHelppin ohjaajaksi!.....	3
Tämä on LäksyHelppi.....	4
Punaisen Ristin arvo.....	5
Kerho käyntiin.....	7
Kerhon pelisäännöt.....	10
Pulmia päin maalaisjärjellä	12
Läksylän osaston kokemaa	14
Sinä ohjaajana.....	17
Kokeile SWOTTIA	18
Vinkkejä ohjaamiseen	19
Punainen Risti lyhyesti.....	21
Maan vanhimpia ja suurimpia.....	22
Moninainen ja monikulttuurinen	22
Oikeutesi ja velvollisuutesi vapaaehtoisena	23
Lisätietoa ja ohjaajan tueksi	24
Liite: Kotoutumiskaari	26

KÄSIKIRJOITUS: Miina Rautiainen, Elina Eis
TOIMITUS: Taru Korpela, Saara Oksanen
ULKOASU: Paper Hamster Design,
Emmi Jormalainen
Suomen Punainen Risti 2012

Tervetuloa LäksyHelppin ohjaajaksi!

Tervetuloa Punaiseen Ristiin, maailman suurimpaan vapaaehtoisjärjestöön! Suomen Punaisen Ristin LäksyHelppi-kerhon ohjaajana toimit moninaisen ja tasa-arvoisen yhteiskunnan puolesta.

Palkkioksi saat uusia näkökulmia erilaisiin kulttuureihin ja ihmisiin, iloa onnistumisista, hyvää mieltä tulevaisuuteen tähtäävästä työstä, ystäviä, verkostoa. Halutessasi saat myös todistuksen vapaaehtoistoiminnasta.

LäksyHelppin tavoitteena on auttaa erityisesti Suomeen muualta muuttaneita lapsia ja nuoria koulutehtävissä, mutta kerhon ovet ovat avoinna myös muille koululaisille. Läksyjien lomassa vietetään aikaa yhdessä, pelataan pelejä ja jutellaan.

LäksyHelppi syntyi Suomen Punaisen Ristin ja HOK-Elannon yhteisestä 4-vuotisesta hankkeesta, jonka tavoitteena oli ehkäistä nuorten syrjäytymistä kannustamalla heitä käymään koulua. Vuosina 2009–2012 kaikkiaan 11 Helsingin ja Uudenmaan piirin osastoa perusti LäksyHelppi-kerhon.

Pilottiasastojen kokemukset ovat olleet niin kannustavia, että toivomme mahdollisimman monen piirin ja osaston innostuvan LäksyHelppistä. Osastot ovat saaneet toiminnan myötä uusia jäseniä ja vapaaehtoisia. Ohjaajat ovat huomanneet, että läksyapua tarvitaan. Niin opettajat ja vanhemmat kuin

lapset ja nuoret itse ovat olleet iloisia Punaisen Ristin LäksyHelppi-kerhoista.

”Mä saan tehtyä läksyt paremmin. Ja saan apua, jos tehtävät menee väärin.”

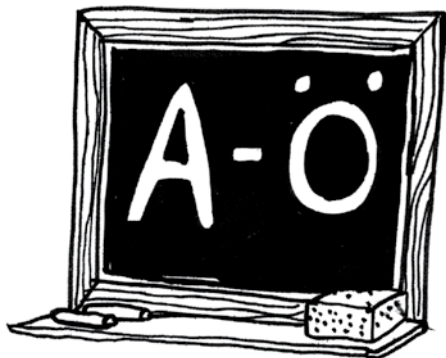
Tämä opas on tarkoitettu erityisesti sinulle kerhon ohjaaja, mutta siitä on hyötyä myös kerhotoimintaa käynnistävälle osastolle. Se keskittyy LäksyHelppin toimintaan ja ohjaamiseen; sen sijaan Punaisen Ristin esittely on jätetty vähemmälle. Voit tutustua järjestöömme ja toimintaamme lähemmin netissä osoitteessa punainenristi.fi.

Kerhon käynnistämiseen ja ohjaamiseen saat hyviä vinkkejä myös muun muassa Punaisen Ristin varhaisnuorten Reddie Kids -kerhojen ohjaajille tuotetusta oppaasta.

Tämän oppaan lopussa on lista lähteistä, joita voit hyödyntää läksykerhossa ja ohjaamisessa.

Tämä on LäksyHelppi

LäksyHelppi on Punaisen Ristin osaston kerho, jossa vapaaehtoiset ohjaajat auttavat peruskoululaisia läksyjen teossa.

Se on tarkoitettu erityisesti maahanmuuttajataustaisille lapsille ja nuorille, joita omat vanhemmat eivät pysty auttamaan esimerkiksi koulutehtävien suomen kieleen liittyvissä vaikeuksissa. Mutta toki muutkin kiinnostuneet ovat tervetulleita.

Koulunkäyntiin kannustetaan, jotta mahdollisimman moni nuori kokisi koulun ja oppimisen myönteisenä asiana ja jatkaisi peruskoulun jälkeen ammatilliseen oppilaitokseen tai lukioon. Kerhossa nuori saa läksyavun lisäksi itseluottamusta, uusia ystäviä ja kokemuksia yhdessäolosta eritaustaisten ihmisten kanssa.

"Siellä voi käydä, jotta oppii enemmän, jos isä ja äiti ei osaa kaikkea, ja siellä joku voi auttaa."

PUNAISEN RISTIN ARVOIN

LäksyHelppi noudattaa kaikessa toiminnassaan Punaisen Ristin seitsemää peruseriaa eli inhimillisyyttä, tasa-puolisuutta, puolueettomuutta, riippumattomuutta, vapaaehtoisuutta, ykseyttä ja yleismaailmallisuutta. Nämä arvot näkyvät kerhossa eri tavoin. LäksyHelppi esimerkiksi edistää erilaisten lasten ja nuorten ystävyyttä ja yhdessäoloa. Ketään ei suosita tai syrjitä, ja kerho on avoin kaikille taustoista tai muista

tekijöitä riippumatta. Toiminta on myös vapaaehtoista niin ohjaajille kuin osallistujille. Ohjaajille ei makseta korvausta, eikä kenenkään ole pakko tulla kerhoon, vaikka se toimisi koulun tiloissa ja koulupäivän jälkeen. LäksyHelppi voi saada tukea Punaisen Ristin muilta kerhoilta ja osastoilta; se voi myös toimia usean osaston yhteisenä tai yhteistyöllä eri alueilla vuoroviikoin.

”Kirjaston henkilökunta on ottanut tiloissa toimivan läksykerhon myönteisesti ja mutkattomasti vastaan. Lasten vanhemmat ovat olleet kerhoon tosi tyytyväisiä ja tulevat mukaan joskus itsekkin.”

Onnistuneen ryhmän porkkanat:

1. Ryhmä sopii yhdessä tavoitteista ja pelisäännöistä.
2. Jokainen ryhmäläinen saa osallistua ja häntä kuunnellaan.
3. Jokainen ryhmäläinen ymmärtää olevansa vastuussa ryhmän toiminnasta eli ryhmä toimii yhteisvastuullisesti.
4. Ryhmässä ratkotaan erimielisyydet avoimesti.
5. Ryhmä käsittelee palautetta rakentavasti ja kehittää sen avulla toimintaansa.
6. Ryhmä sopeutuu muutoksiin. Ryhmäläiset hyväksyvät uudet jäsenet mukaan.

Punaisen Ristin periaatteet

Inhimillisuus

Punaisen Ristin liike pyrkii sekä kansainvälisesti että kansallisesti estämään ja lievittämään inhimillistä kärsimystä kaikkialla, missä sitä esiintyy. Sen tavoitteena on suojella elämää, terveyttä ja ihmisarvoa. Se edistää ihmisten välistä ymmärrystä, ystävyyttä, yhteistyötä ja pysyvää rauhaa.

Tasapuolisuus

Punainen Risti pyrkii lievittämään ihmisten kärsimyksiä pelkästään avun tarpeen, ei kansallisuuden, uskonnon, rodun, poliittisten mielipiteiden tai yhteiskunnallisen aseman perusteella. Se antaa etusijan niille, jotka ovat suurimmassa hätässä.

Puolueettomuus

Voidakseen nauttia kaikkien osapuolten luottamusta ja auttaa kaikkia uhreja, järjestö pidättäytyy kannanotoista vihollisuuksien yhteydessä eikä milloinkaan sekaannu poliittisiin, aatteellisiin, uskonnollisiin tai kansallisiin ristiriitoihin.

Riippumattomuus

Punaisen Ristin liike on itsenäinen. Vaikka kansalliset yhdistykset toimivat humanitaarisissa tehtävissä oman maansa hallitusten apuna ja ovat maansa lainsäädännön alaisia, niiden tulee säilyttää itsenäisyyttä ja itsenäisyyttä niin, että ne voivat aina toimia Punaisen Ristin periaatteiden mukaisesti.

Vapaaehtoisuus

Punainen Risti on vapaaehtoisjärjestö, jonka toiminta on kaikin tavoin pyyteetöntä.

Ykseys

Kussakin maassa voi olla vain yksi Punaisen Ristin tai Punaisen Puolikuun yhdistys, jonka tulee olla avoin kaikille maan kansalaisille ja jonka tulee ulottua koko maan alueelle.

Yleismaailmallisuus

Kansainvälinen Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun liike on yleismaailmallinen. Sen kansalliset yhdistykset ovat tasavertaisia ja niillä on yhtäläiset velvollisuudet auttaa toinen toisiaan.

KERHO KÄYNTIIN

Kun osastosi on päättänyt käynnistää LäksyHelpin,

- ryhtykää suunnittelemaan toimintaa
- etsikää toimitila
- nimetkää vastuuhajaaja.

Tämä tarkoittaa, että pohditte, mitä olette tekemässä, missä, milloin, kenelle ja miten.

Kerho-ohjaajien rekrytointi kannattaa aloittaa hyvissä ajoin. Vapaaehtoiset perehdytetään toimintaan eli heidän kanssaan käydään läpi LäksyHelpin säännöt ja toimintaperiaatteet, heidän oikeutensa ja velvollisuutensa sekä ohjaajan rooli ja tehtävät.

Tarjotkaa vapaaehtoisille mahdollisuutta tutustua kerhoon ennen kuin he sitoutuvat tehtävään. Esitelkää heille osaston toimintaa muutenkin ja nostakaa esiin Punaisen Ristin jäsenyyttä. Kertokaa myös tarjolla olevista tarpeellisista kursseista ja tarjotkaa niin tukea kuin koulutusta jatkossakin tarpeen mukaan.

Tehkää toimintasuunnitelma ja budjetti

- Toimintasuunnitelmasta on hyvä käydä ilmi kerhon aloitus- ja lopetusajan kohta, koulujen lomat sekä se, miten toiminnassa mahdollisesti näkyvät Suomen Punaisen Ristin tapahtumat ja kampanjat. Suunnitelma toimitetaan osaston hallitukselle ja piiritoimistoon.
- Budjettiarvioon sisältyy tieto mm. tarvittavista materiaaleista kuten kynistä, kumeista, paperista, peleistä sekä tarjoilusta. Budjettiarvio toimitetaan osaston hallitukselle.

Tehkää myös tiedotussuunnitelma

Tarvitsette tiedotusta jatkuvasti, siksi sitä kannattaa miettiä jo toimintaa ja budjettia suunniteltaessa.

- Ohjaajien värväys: osaston jäsenkirje ja nettisivut, juttuideat paikallisiin tiedotusvälineisiin, seinäilmoituksia julkisilla ilmoitustauluilla (kirjastot, lähikaupat, nuorisotilat, oppilaitokset)
- Kerhon perustaminen: aivan ensimmäiseksi yhteys rehtoriin, opettajiin ja oppilaskuntaan (vierailut puolin ja toisin), kotiin tiedote oppilaiden mukana (jos mahdollista, oppilaiden äidinkielellä) + samat tiedotuskeinot kuin ohjaajien värväyksessä.

Etsikää toimitila

Voitte pitää LäksyHelppi-kerhon koulun tiloissa, mutta yhtä hyvin vaikkapa kirjastossa, nuorisotalolla tai osaston omissa toimitiloissa. Osallistumiskynystä voi madaltaa, jos tila sijaitsee hyvien kulkuyhteyksien varrella. Keskustelkaa tilan tarjoajan kanssa etukäteen tilan käytöstä ja siihen liittyvistä säännöistä. Voitte pitää kerhon ajan esillä LäksyHelppi-julistetta ja muuta Punaisesta Rististä kertovaa materiaalia. Pitäkää yhteisessä viestivihkossa kirjaa oppilaiden ja ohjaajien osallistumisesta esimerkiksi nimenkirjoituksen avulla.

Valitkaa vastuuhjaaja

LäksyHelppiä koordinoi vastuuhjaaja, joka huolehtii kerhon käytännön järjestelyistä sekä uusien ohjaajien perehdytyksestä ja vastaanottamisesta. Hän pitää tiivistä yhteyttä osaston hallitukseen ja valmistelee sen kanssa avustushakemuksen, toimintasuunnitelman ja budjetin. Tarvittaessa hän on yhteydessä myös kouluun ja opettajiin. Vastuuhjaajalla on kaikkien ohjaaji-

Jatkakaa ohjaajien rekrytointia kaiken aikaa, jotta LäksyHelpin tulevaisuus on turvattu.

en yhteystiedot ja hän huolehtii, että kerhossa on kulloinkin paikalla riittävän monta eli vähintään kaksi ohjaajaa. Hän myös pitää muiden ohjaajien kanssa kirjaa koululaisten ja ohjaajien osallistumisesta. Tiedottaminenkin on vastuuhjaajan tehtäviä. Niin ikään hän vastaa kerhotoiminnan seurannasta ja arvioinnista ja kerää siitä palautetta niin ohjaajilta kuin kerholaisilta. Lisäksi hän järjestää ohjaajien yhteisiä tapaamisia ja virkistystoimintaa. Tehtäviä voi jakaa muillekin ohjaajille.

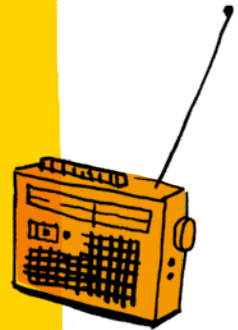
@

www

Tiedotuskanavia:

- puhelin
- tekstiviesti
- sähköposti
- sähköpostilista
- internet, osaston nettisivut, facebook
- kirje
- kerholehti
- ilmoitustaulut kaupoissa, kouluissa, kirjastoissa yms.
- paikallislehdet
- paikallisradio
- puskaradio eli kerrotte kavereillenne, jotta sana lähtee kiertämään

Ottakaa huomioon tiedottaessanne:

- mikä on kohderyhmä ja miten tavoitatte sen parhaiten
- kuinka kiireinen/tärkeä asia on
- muistakaa liittää mukaan vastuuhjaajan tai osaston yhteystiedot!

KERHON PELISÄÄNNÖT

Punaisen Ristin periaatteiden lisäksi LäksyHelpin toiminnassa sovelletaan yhteisiä pelisääntöjä. On hyvä, että kaikki ohjaajat ovat tietoisia ja sitoutuneita pelisääntöihin.

Vapaaehtoisuus

LäksyHelpin ohjaajat ovat vapaaehtoisia ja kerho on vapaaehtoinen myös osallistujille. Opettaja ja vanhemmat voivat ohjata lapsia kerhoon, mutta siihen ei voi pakottaa osallistumaan.

Jäsenyys

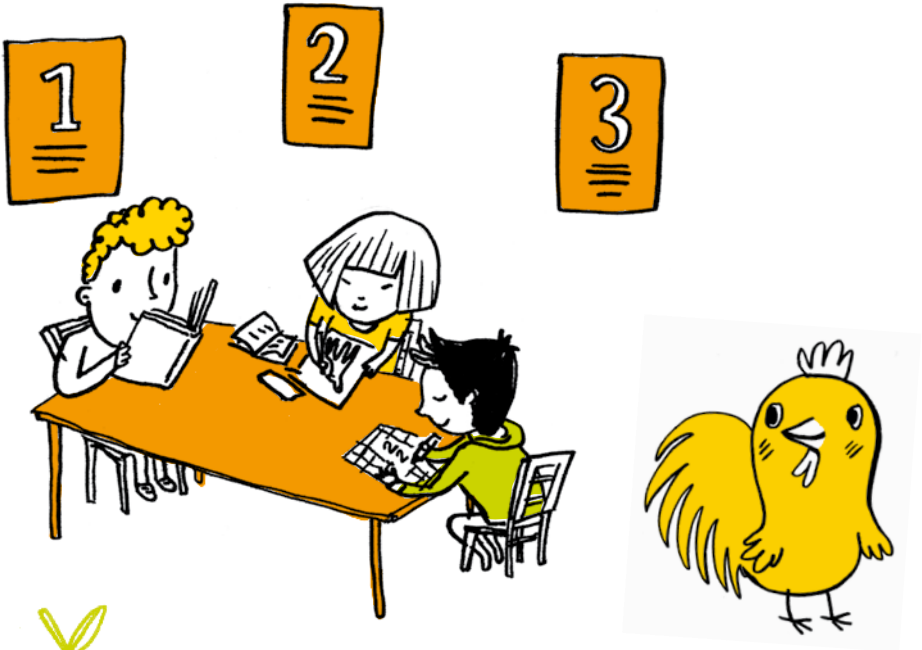
Ohjaajat ovat Punaisen Ristin jäseniä. Kerholaisille jäsenyys ei ole pakollista, mutta kertokaa heille Punaisesta Rististä ja mahdollisuudesta liittyä jäseneksi.

Turvallisuus

Kerhossa on aina oltava läsnä vähintään kaksi aikuista ohjaajaa, jotka pitävät huolta myös turvallisuudesta ja kerhorauhasta. Kiusaamista ei pidä sietää lainkaan, vaan siihen on puututtava välittömästi. Ohjaajat ovat luottamuksen arvoisia: he eivät levitä kerholaisten asioita eteenpäin.

Punainen Risti on vakuuttanut ohjaajat ja kerholaiset.

Osaston rooli

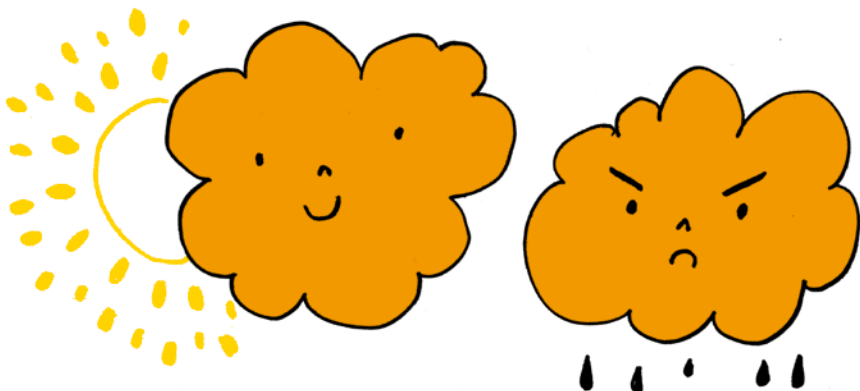
Läskykerho on Punaisen Ristin paikallista vapaaehtoistoimintaa, joten sitä hallinnoi osasto. Sen hallitus hyväksyy toimintasuunnitelman, budjetin ja toimintakertomuksen. Vastuuohjaaja pitää tiivistä yhteyttä osaston hallitukseen ja puheenjohtajaan ja huolehtii, että myös ohjaajat ovat toisiinsa yhteydessä.

Saatte ohjaajan tehtäväänne koulutuksen ja teille tiedotetaan myös muista Punaisen Ristin kursseista.

Pelit ja leikit

Voitte harkintanne mukaan hankkia kerhoon oppimista tukevia pelejä ja pientä välipalaa, esimerkiksi keksejä ja mehua. Pääasia on kuitenkin läksyen teon tukeminen. Jos kerhoon hankitaan pelejä, on hyvä sopia etukäteen, milloin ja millä ehdoilla niitä saa pelata. Näin siksi, etteivät läksyen tekijät häiriinny. Kevään ja syksyn viimeisillä kerroilla voidaan keksiä tavallisuudesta poikkeavaa tekemistä – esimerkiksi jotain, joka liittyy Punaisen Ristin teemoihin.

PULMIA PÄIN MAALAIJÄRJELLÄ

Kerhon ohjaajana voit kohdata myös pulmallisia tilanteita. Paras apu useimmissa tilanteissa on terve maalaisjärki! Sinun ei kuitenkaan tarvitse selviytyä vaikeista asioista yksin. Voit aina käännyä vastuuhjaajan, osaston puheenjohtajan tai piirin työntekijän puoleen.

Säännöt luovat kerhoon turvallisen ilmapiirin. Tehkää ne ohjaajaporukalla yhdessä kerholaisten kanssa. Pulmatilanteissa monesti auttaa jo se, että käytte säännöt yhdessä läpi. Voitte pitää niitä esillä kerhotilan seinällä.

Puutu kiusaamiseen välittömästi ja keskustele asioista osallisten kanssa yhdessä, tarvittaessa myös erikseen.

Puuttamalla tilanteisiin välität viestin, ettei kiusaaminen ole sallittua.

Kerholaisilla voi olla hyvin erilaiset taustat, mikä saattaa aiheuttaa ristiriitoja. Erilaisuutta kuuluu kunnioittaa, mutta kaikkien on noudatettava kerhon sääntöjä. Näin voidaan taata läksykerholaisille työrauha. Usein kerholaisen levottomuuden taustalla on huomion tarve. Jos tilanne on ylipääsemättömän vaikea, voit ottaa yhteyttä kouluun tai vanhempiin. Olisi-kin hyvä, että te ohjaajat etukäteen sovitte, kuinka vaikeissa tilanteissa toimitte. Se auttaa ehkäisemään myös teidän välillänne ristiriitoja ja näkemyseroja.

”Lapset kohtaavat erilaisia suomalaisia, koska ohjaajat ovat eri-ikäisiä ja heillä on erilaiset taustat. Uskon sen olevan lapsille tärkeää.”

Punaisen Ristin periaatteet käytännössä

Inhimillisyys

- Voitko auttaa?
- Totta kai! Pyydä apua aina kun tarvitset.
- Ei saa kiusata Aishaa! Miltä sinusta tuntuisi, jos sinua kiusattaisiin?

Tasapuolisuus

- Leon, sinä aloitit viime kerralla. Nyt on Sifan vuoro aloittaa.

Puolueettomuus

- Jos puolustat kaveriasi, joka kiusaa muita, olet itsekin kiusaaja.
- Täällä ei riidellä erilaisista mielipiteistä eikä uskontoon liittyvistä asioista.

Riippumattomuus

- Eräs puolue on luvannut kerhollemme tilat, jos autamme jakamaan heidän mainoksiaan. Mitä sanotte?

Vapaaehtoisuus

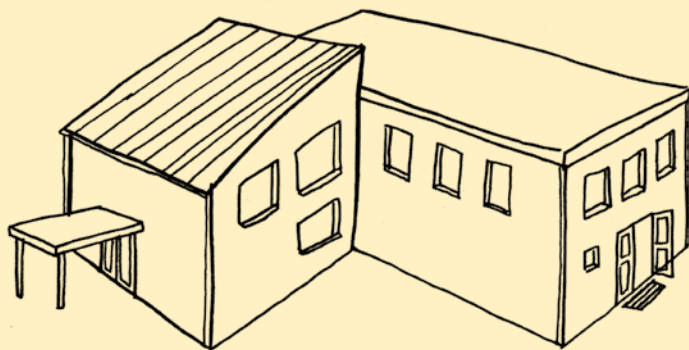
- Me kaikki olemme täällä kerhossa vapaaehtoisesti, kenenkään ei ole pakko olla täällä.

Ykseys

- Totta kai Mattikin on tervetullut kerhoon! Punainen Risti on kaikille avoin.

Yleismaailmallisuus

- Ylivieskan Punaisen Ristin osasto on pyytänyt neuvoja ja vinkkejä LäksyHelpin perustamiseen. Mitä teemme?

LÄKSYLÄN OSASTON KOKEMAA

OLI KUULAS SYYSPÄIVÄ, kun Läksylän peruskoulun opettajalle soitettiin Punaisesta Rististä. Paikallinen Läksylän osasto oli päättänyt käynnistää LäksyHelppi-kerhon lähialueen peruskoululaisille. Opettaja ei ollut kuullut LäksyHelpistä aiemmin, mutta puhelinkeskustelun perusteella hän totesi, että kerho tulee tarpeeseen.

Osaston edustaja tarjoutui tulemaan kouluun vierailulle kertomaan lisää LäksyHelpistä.

Jo seuraavalla viikolla pidettiin koulussa LäksyHelpin esittelytilaisuus. Paikalla oli opettajia sekä oppilaskunnan edustajia. Kussakin luokassa käytiin erikseen kertomassa kerhosta, ja opettajille jätettiin kerhomainoksia kotiin jaettavaksi.

Niin oppilaille kuin opettajillekin korostettiin, että Läksyhelppi on kaikille vapaaehtoista eikä ketään voi pakottaa tulemaan mukaan.

Osasto päätti järjestää LäksyHelpin koulun vieressä sijaitsevan kirjaston tiloissa aluksi yhtenä iltapäivänä viikossa kaksi tuntia kerrallaan. Näin oppilaiden olisi helppo tulla kerhoon koulupäivän jälkeen. Kirjaston henkilökunnan kanssa sovittiin käytännön järjestelyistä ja yhteisistä säännöistä sekä tutustuttiin käytössä olevaan tilaan.

Osasto oli aloittanut jo aiemmin vapaaehtoisten rekrytoinnin ja nimenyt vastuuhjaajan. Toimintasuunnitelma ja budjetti oli hiottu osaston hallituksen kanssa. Vastuuhjaaja oli tavannut kiinnostuneet ohjaajat henkilökohtaisesti, ja he olivat yhdessä laatineet Läksylän kerhoon sopivat pelisäännöt sekä sopineet käytännön asioista.

ENSIMMÄISEN KERHOKERRAN koittaessa olivat ruskan merkit jo nähtävissä. Ohjaa-

jat olivat varanneet mehua ja keksejä ja ripustaneet seinälle Punaisen Ristin ja LäksyHelpin julisteet. Lapsia tuli paikalle yksin tai kaverin kanssa, pienimmillä saattoi olla toinen vanhemmista saattamassa. Aluksi ohjaajat kertoivat hieman LäksyHelpistä ja kävivät kerhon säännöt läpi. Toiminnan vapaaehtoisuutta korostettiin jälleen: "Kerhoon voi tulla tekemään läksyjä, jos siltä tuntuu. Ohjaajilta voi pyytää apua aina kun sitä tarvitsee, mutta itsekseenkin voi läksyjä kerhossa tehdä. Pakko kerhoon ei ole tulla."

Kaksi tuntia kului nopeasti ja suurin osa lapsista sai läksynsä tehdyksi. Lapset kyselivät innoissaan, saisivatko he tulla seuraavallakin viikolla ja sanoivat pyytävänsä kavereita mukaan.

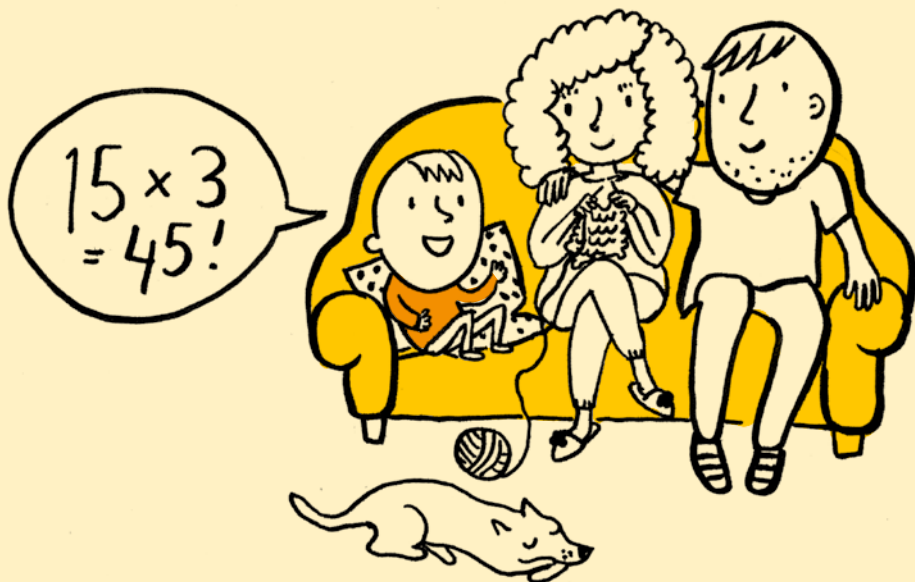
KUN KERHOA OLI pidetty jo useamman kuukauden ajan, huomasivat ohjaajat parin kerholaisen välillä epäsopua. Ohjaajat keskustelivat vastuuohjaajan kanssa ja pohtivat tilannetta yhdessä.

He päättivät puhua lasten kanssa kiusaamisesta ja kerhorauhasta sekä muistuttaa toiminnan vapaaehtoisuudesta. Keskustelun jälkeen tilanne rauhoittui ja lapset sopivat riitansa.

"Ja sitten täällä on mukavia ihmisiä. Ne on kivoja kun ne auttaa, ja yksi ohjaaja on kiva, kun se pelaa välillä shakkia meidän kanssa."

KUN LÄKSYHELPPI OLI ollut käynnissä puolen vuotta, vakituisten ohjaajien joukko pieneni huomattavasti ihmisten elämäntilanteiden muuttuessa. Kerho jouduttiin jopa välillä perumaan, koska paikalle ei saatu riittävästi ohjaajia.

Vastuuohjaaja otti pikaisesti yhteyttä osaston hallitukseen, ja yhdessä suunniteltiin vapaaehtoisten

rekryointikampanja osaston nettisivuille ja paikallislehtiin. Jo muutama viikon kuluessa uusia ohjaajia oli saatu riittävästi, ja he pääsivät aloittamaan ohjaamisen. He kävivät läksyhelppi-ohjaajakoulutuksen, kun sellainen seuraavan kerran järjestettiin. Saatiinpa ohjaajien joukkoon myös maahanmuuttajataustainen järjestöaktiivi Ahmed. Hänen kauttaan tieto LäksyHelpistä vietiin myös maahanmuuttajien omiin yhdistyksiin, ja näin tavoitettiin uusia lapsia ja nuoria.

KEVÄÄN VIIMEISELLÄ KERRALLA ohjaajat päättivät järjestää hieman vapaamuotoisemman kerhokerran, johon myös kerholaisten vanhemmat olivat tervetulleita. Paikalle saapuikin useita perheitä. Yhdessä pelattiin sanaselityspeliä ja hirsipuuta. Pikkuiselta Silvialta sattui vahingossa kaatumaan mehut tietokoneen näppäimistön päälle. Hätä ei kui-

tenkaan ollut tämän näköinen, sillä toiminnassa mukana olevat ovat Punaisen Ristin kautta vakuutettuja. Ohjaajat ottivatkin heti yhteyttä osaston puheenjohtajaan, joka neuvoi kuinka vahinkoilmoitus vakuutusyhtiöön tehdään.

Ennen kesätauolle siirtymistä ohjaajat virkistäytyivät yhdessä piknikillä ja suunnittelivat hieman syksyn toimintaa. Uusien vapaaehtoisten rekryointia jatkettaisiin heti syksyn alussa. Vastuuohjaaja lupasi myös selvittää piiritoimistosta mahdollisuutta järjestää ohjaajille täydennyskoulutusta syksyn aikana. Ohjaajat lähtivät kesälaitumille hyvillä mielin.

LÄKSYHELPPIN ENSIMMÄINEN VUOSI oli sujunut pienistä vastoinkäymisistä huolimatta oikein mukavasti. Tästä on syksyllä hyvä jatkaa, tuumi vastuuohjaaja toivottellessaan ohjaajille hyvää kesää.

Sinä ohjaajana

Ei ole yhtä oikeaa tapaa ohjata LäksyHelppiä – jokaisesta löytyy hyvän ohjaajan ominaisuuksia.

Sinun ei tarvitse olla kasvatustalan ammattilainen. Tärkeintä on, että olet läsnä, kuuntelet nuoria ja olet heistä kiinnostunut, kannustat, innostat ja motivoit heitä. Olemalla oma luonteva itsesi myös sinuun on helpompi tutustua ja luottaa.

Punainen Risti kuitenkin edellyttää, että olet täysi-ikäinen ja kykenet ottamaan vastuuta. On hyvä muistaa, että olet malli ja esikuva kerholaisille. Yhteisten sääntöjen noudattaminen koskee myös sinua.

”Minusta on tärkeää auttaa maahanmuuttajalapsia läksyjien teossa, koska heidän vanhempansa eivät aina siihen pysty.”

”Olen toiminut pitkään iäkkäiden ihmisten parissa, ja alkoi tuntua siltä, että vieraannun kokonaan tämän päivän lasten elämästä. LäksyHelpin ohjaaminen tuntui tässä vaiheessa sopivalta vapaaehtoistoiminnalta. Olen iloinen, että tulin mukaan!”

KOKEILE SWOTTIA

Voit pohdiskella omia ominaisuuksiasi SWOT-analyysin (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) avulla.

<p>S Mitkä ovat vahvuuteni ohjaajana?</p>	<p>Mitkä ovat heikkouteni ohjaajana? W</p>
<p>O Missä haluan kehittyä ohjaajana?</p>	<p>Missä saatan epäonnistua ohjaajana? T</p>

Sanapilvestä voit poimia ominaisuuksia, jotka ovat mielestäsi tärkeitä LäksyHelppi-ohjaajalle. Voit myös pohtia, mitkä niistä sopivat kuvaamaan sinua ja millaisissa tilanteissa.

VINKKEJÄ OHJAAMISEEN

Myönteiset tunteet tukevat oppimista ja lisäävät kerholaisen luottamusta omiin kykyihinsä. Kannustaminen ja rohkaisu ovat tärkeä osa ohjaamista.

Muista ottaa huomioon kaikki kerholaiset. Jotkut ovat arempia ja hiljaisempia, joten on hyvä kysyä kerholaisilta itseltään, mitä läksyapua kukin tarvitsee. Ryhmään kuulumisen tunne on tärkeää kaikille.

Palautteen antaminen on tärkeä osa oppimista, sillä ilman sitä kerholainen ei voi korjata virheellistä suoritusta. Voit edistää oppimista ja antaa välitöntä palautetta myös pilkkomalla tavoitteet pienempiin osatavoitteisiin.

LäksyHelpissäkin on hyvä muistaa peruskäytöstavat, esimerkiksi myсын riisumisen sisällä.

Kaikissa tehtävissä et ehkä ohjaajana osaa neuvoa, mutta yrittäminen ja muilta ohjaajilta tai kerholaisilta avun pyytäminen ovat esimerkkejä myös kerholaisille.

Koulun sääntöjä noudatetaan myös vapaa-ajan toiminnassa, etenkin jos kerho kokoontuu koulun tiloissa. On hyvä keskustella säännöistä opettajien kanssa ja soveltaa niitä LäksyHelpin omiin pelisääntöihin.

Maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten kielitaito – puhuminen, kirjoittaminen, puheen/tekstin ymmärtäminen - voi vaihdella hyvinkin paljon. Oppikirjojen teksti saattaa olla vaikeaa myös suomenkielisille oppilaille, koska se on usein tiivistä eivätkä kuvat aina tue sitä. Tekstissä on myös paljon peräkkäisiä väittämiä, sanat ovat abstrakteja ja synonyymejä (esimerkiksi ”tehdä” = muodostaa, tuottaa, kehittää, ”sanoa” = todeta, mainita, väittää, huomauttaa) käytetään runsaasti. Suomea toisena kielenä opiskeleva oppiikin kieltä kaikissa oppiaineissa.

Äidinkielessä on tärkeää oppia ymmärtämään käsitteitä ja tekstiä. Jos kerholaisen on vaikea löytää vastaus lukemastaan tekstistä, voit edetä osoittamalla hänelle kappaleen, josta vastaus löytyy. Jos kerholainen ei osaa kunnolla lukea, harjoitelkaa sitä ääneen vähän sivummalla muista.

Ohjatessasi pohdi esimerkiksi, mikä on hankalaa kielessä ja sanoissa ja millaisia asioita on kulttuurisesti vaikea ymmärtää.

On tärkeää, että luette tehtävänannon huolellisesti ennen kuin aloitatte, koska opettajalla ei yleensä ole mahdollista käydä luokassa läpi tehtävien suoritustapaa.

Jos kerholaisen kirjoitus näyttää sekavalta ja hän esimerkiksi sekoittaa isoja ja pieniä kirjaimia, puutu siihen ja neuvo yhdenmukaista kirjoitusasua.

Ohjaajan muistilista

Tukeminen ja johdattelu

- Tee johdattelevia kysymyksiä ja anna pieniä vihjeitä.
- Hyödynnä oppilaan omia tietoja.
- Älä kerro suoraan oikeaa vastausta, vaan anna oppilaan ajatella itse.

Havainnollistaminen

- Havainnollista piirtämällä ja rakentamalla.
- Hyödynnä kirjan kuvia.

Käsitteet

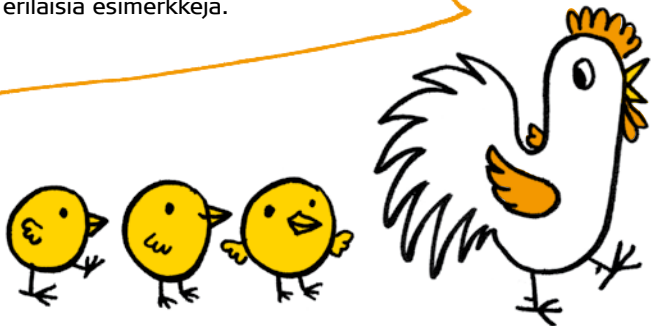
- Selitä vaikeat käsitteet.
- Hakekaa vastauksia yhdessä oppikirjan tekstistä.
- Tehkää muistiinpanoja.

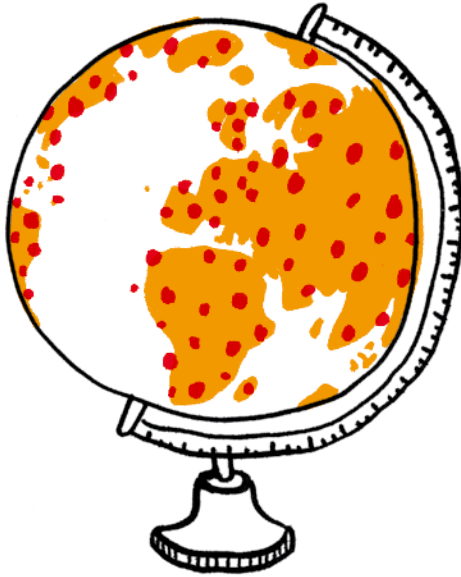
Ydinsanat

- Alleviivatkaa.
- Lukekaa ääneen.
- Hakekaa tekstistä.

Toisin sanoen

- Esitä tehtävät myös toisin sanoin.
- Anna erilaisia esimerkkejä.

Punainen Risti lyhyesti

Punaisen Ristin perustehtävä on kaikkialla maailmassa sama: lievittää hätää ja suojella ihmisarvoa auttamalla kaikkein haavoittuvimpia ihmisiä. Tavoitteisiin pyritään yhteisin periaattein ja toimintatavoin.

Suomen Punainen Risti on yksi Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun yhdistysten kansainvälisen liiton 187 yhdistyksestä. Liitto johtaa järjestön kansainvälistä avustustyötä luonnononnettomuuksissa sekä tukee ja koordinoi heikoimpien jäsentensä kehitystyötä. Maailmanjärjestön toinen keskuselin, Punaisen Ristin kansainvälinen komitea, johtaa järjestön avustustyötä sodissa ja selkkauksissa ja muun muassa valvoo sodan oikeussääntöjen, Geneven sopimusten, toteutumista. Niistä ensimmäiset syntyivät Punaisen Ristin perustajan Henry Dunantin aloitteesta.

MAAN VANHIMPIA JA SUURIMPIA

Suomen Punainen Risti on maamme vanhimpia ja suurimpia kansalaisjärjestöjä: perustettu 1877, nykyään noin 89 000 jäsentä (2011), 26 000 vapaaehtoista (2011), 154 000 verenuovuttajaa (2011) ja 36 miljoonalla eurolla kansainvälistä apua (2011).

Vapaaehtoiset toimivat paikallisosastoissa, joita on 528 (2011). Osastojen toimintaa ohjaa ja koordinoi alueittain 12 piiritoimistoa, valtakunnallisesti keskustoimisto.

Osasto edustaa paikkakunnallaan Punaista Ristiä ja toimii siten sen periaatteiden, linjausten ja sääntöjen mukaan. Suosituinta on ensiapuryhmä- ja ystävätoiminta. Joissakin osastoissa on myös monikulttuurisuus- ja nuorisotoimintaa, esimerkiksi varhaisnuorten ReddieKids-kerhoja. Keräyksiin ja kampanjoihin osallistutaan vapaaehtoisten resurssien mukaan. Tärkein keräys katastrofirahastoon on Operaatio Nälkäpäivä, jolloin nostetaan esiin kansainvälistä avustustoimintaa. Kotimaan toiminta on esillä mm. ystävänpäivänä sekä rasismin vastaisella ja Punaisen Ristin viikolla.

MONINAINEN JA MONIKULTTUURINEN

Moninaisuus ja monikulttuurisuus ovat Punaisen Ristin maailmanjärjestössä itsestään selviä arvoja.

Moninaisuus Suomen Punaisessa Ristissä toteutuu, kun kaikilla on taustastaan riippumatta mahdollisuus toimia parhaan kykynsä mukaan ja säilyttää omat arvonsa.

Monikulttuurisuustoiminnan tarkoitus on auttaa maahan muuttaneita sopeutumaan uuteen kotimaahansa ja kotipaikkaansa ja olla tukena arjen tilanteissa. Tärkeää on myös kannustaa maahan muuttaneita toimimaan itsekin vapaaehtoisina. Punainen Risti tukee kotoutumista LäksyHelppi-kerhojen lisäksi järjestämällä muun muassa ystävätoimintaa, asumisapua ja kansainvälisiä kohtaamispaikkoja.

Oikeutesi ja velvollisuutesi vapaaehtoisena

Punaista Ristiä kansalaisjärjestönä ei olisi ilman vapaaehtoisiaan – eikä LäksyHelppiä ilman vapaaehtoista ohjaajaa, sinua. Sinulla on samat oikeudet ja velvollisuudet kuin kaikilla muillakin Punaisen Ristin vapaaehtoisilla.

Sinulla on oikeus

- valita, mihin toimintaan osallistut
- saada tehtävässä tarvitsemaasi koulutusta, tietoa, ohjausta ja tukea
- osallistua toiminnan suunnitteluun ja järjestöme jäsenenä vaikuttaa myös päätöksiin
- toimia turvallisessa ympäristössä
- saada arvostusta.

Sinulla on velvollisuus

- toimia Punaisen Ristin periaatteiden ja sen hyväksymien suuntaviivojen & sääntöjen mukaisesti
- sitoutua tehtäväsi niin kuin olet vapaaehtoisesti ja sovitusti lupautunut
- tiedottaa toiminnassa havaitsemistasi puutteista ja vaaroista
- sitoutua tehtäväsi edellyttämään vaihtoloon.

”On mukavaa auttaa lapsia heidän läksypulmissaan. He ovat avoimia, välittömiä, ja saan heiltä enemmän kuin annan. Myös ohjaajakumppanit ovat mahtavia.”

Lisätietoa ja ohjaajan tueksi

- **Dare2Care – Uskalla välittää. Nuorisoryhmätoiminnan opas.** Suomen Punainen Risti 2008
rednet.punainenristi.fi > Tieto ja Taito > Nuorisotoiminta > Nuorisoryhmätoiminta
- **Kerhotoiminta – osa kehittyvää ja hyvinvoivaa koulua.** Toim. Kenttälä, Marjo & Kesler, Merike. Kerhokeskus – koulutyön tuki ry 2009.
- **Koulun kerhokäsikirja.** Kenttälä Marjo. Kerhokeskus – koulutyön tuki ry 2008.
kerhokeskus.fi/fi/opettajat_ja_ohjaajat/kerhotoiminta
- **Maahanmuuttajan kohtaaminen ja opettaminen.** Jorma Pollari ja Marja-Leena Koppinen. PS-kustannus 2011.
- **Oppimisen iloa etsimässä!** Rantala, Taina. PS-kustannus 2000.
- **ReddieKids – ohjaajan opas.** Suomen Punainen Risti 2009.
rednet.punainenristi.fi > Tieto ja Taito > Nuorisotoiminta > Reddie Kids -varhaisnuorten kerhotoiminta
- **Ryhmä toimimaan!** Vinkkejä tutustumiseen, oppimiseen ja yhteistyöhön. Leskinen, Eija. PS-kustannus 2010.
- **Ryhmänohjaajan työkalu.** Julia Jäkkö ja Tiina Jääskeläinen. Suomen Punainen Risti, Helsingin ja Uudenmaan piiri 2011.
- **Tehdään yhdessä 2012-2014.** Hyvä päivä kannustaa auttamaan! Suomen Punainen Risti 2011.
rednet.punainenristi.fi > Tieto ja Taito > Kampanjat > Tehdään yhdessä
- **Toisella katsomalla, maahanmuuttajista maahan muuttajiin.** Senni Jyrkiäinen, Päivi Sievänen, Jenny Stenbäck & Anna Suvilaakso. Kulttuurikameleontit ry 2011.
kulttuurikameleontit.com > Toisella katsomalla

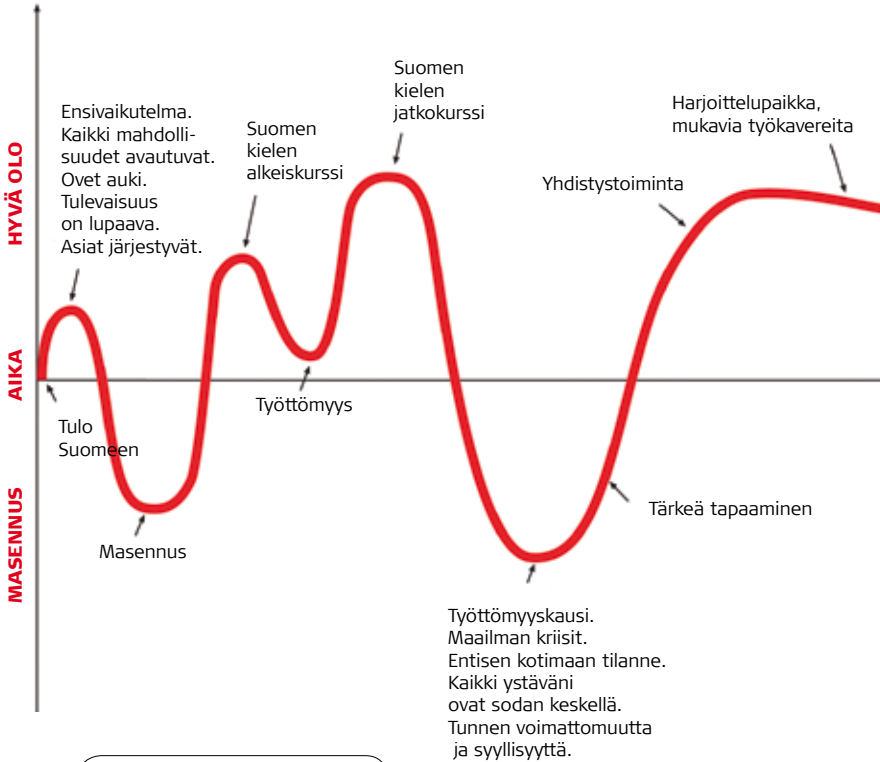

Linkejä

- 4h.fi/kerhot/kerhonohtajaajille
Materiaalia ja oppaita kerhonohtajaajille.
- Iloa ja ymmärrystä matematiikkaan! Vinkkejä ja neuvoja kaikille matematiikan oppimisesta ja opetuksesta kiinnostuneille.
- opperi.fi
- punainenristi.fi
- rednet.punainenristi.fi
Punaisen Ristin vapaaehtoisverkko
- virtuaaliyliopisto.jyu.fi/soppi
Tietoa ja ohjausta maahanmuuttajaoppilaiden oppimisesta ja suomen kielestä.

KOTOUTUMISKAARI

SELVIYTYMISEN KOKEMUKSET SUOMEEN TULON JÄLKEEN

Kotoutumiskaari havainnollistaa maahanmuuton ja erilaisten tapahtumien vaikutusta perheenjäsenten elämään ja mielialaan. Kielen oppiminen ja uusiin ihmisiin tutustuminen vaikuttavat prosessiin merkittävästi. Siksi on niin tärkeää järjestää koulun kanssa yhteistyössä toimintaa lapsille ja nuorille.

Tulevaisuudessa toivon itseltäni näitä voimavaroja ja mahdollisuuksia.

Miten voin tukea asiakastani saavuttamaan omat tavoitteensa?

Punainen Risti tarjoaa kaikille monenlaisia ja moninaisia toimintamahdollisuuksia.

SUOMEN PUNAINEN RISTI 2012

LäksyHelpin vastuukumppanina

